

Taxa för avfallsavgifter 2024

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till hållbarhetsutskottet för beslut i kommunfullmäktige

1. Taxa för avfallsavgifter 2024 antas.
2. Taxan gäller från och med 1 januari 2024 och ersätter tidigare avfallstaxa antagen av kommunfullmäktige den 21 juni 2022 § 52.

Kommunstyrelseförvaltningen

Cynthia Runefjärd
Kommundirektör

Johan Bergman
TF Chef samhällsbyggnadskontoret

Sammanfattning

Avfallstaxan är självfinansierad samt miljöstyrande och ska bidra till att styra mot EU-, nationella och lokala mål inom avfallsområdet. Miljöbalken 27 kap. 4-6 § ger kommunen möjlighet att ta ut avgift på ett sådant sätt att miljöanpassad avfallshantering främjas.

Kommunfullmäktige fastställde den 21 juni 2022 § 52 nu gällande avfallstaxa.

Den nuvarande taxan behöver justeras med anledning av följande utgångspunkter:

- Implementering av EU-direktiv som innebär att matavfallsinsamlingen övergår till ett obligatorium med start från 31 december 2023.
- Sveriges kommuner övertar insamlingsansvaret för förpackningar 1 januari 2024 som idag samlas in via återvinningsstationer och fastighetsnära insamling vid flerbostadshus.

- Prognostiserade kostnadsökningar för avfallsentreprenader med 8,9 procent.
- Bevara en hållbar ekonomi i enlighet med självkostnadsprincipen - avgiftsuttaget får enbart täcka kostnaderna som verksamheten genererar och ska inte ackumulera varken positivt eller negativt resultat ur ett flerårsperspektiv.

Jämfört med 2023 års avfallsavgifter innebär förslaget till ny avfallstaxa en kostnadsökning med cirka 23 kr per hushåll i småhus och månad och för ett genomsnittshushåll i flerbostadshus cirka 16 kr mer per lägenhet och månad. Tömning av rättsorterat matavfall föreslås vara fortsatt kostnadsfri. För kunder med slamtömning innebär förslaget en kostnadsökning med 20 kr per månad.

Enligt 2023 års jämförelse av avfallsavgifter som gjordes för Sveriges kommuner samt Storstockholm, är avfallsavgifterna i Tyresö billigare än Sverigesnittet och Tyresö placerar sig på 104:e lägsta, respektive 12:e lägsta. Även med föreslagna avgiftshöjningar inför 2024, kommer en typlägenhet i Tyresö ha lägre avfallsavgifter än Sverigesnittet år 2023.

Beskrivning av ärendet

Avfallstaxan är självfinansierad samt miljöstyrande och ska bidra till att styra mot nationella och lokala mål inom avfallsområdet. Miljöbalken 27 kap. 4-6 § ger kommunen möjlighet att ta ut avgift på ett sådant sätt att miljöanpassad avfallshantering främjas.

Kommunfullmäktige fastställde den 21 juni 2022 § 52 nu gällande avfallstaxa.

Nästa år, 2024, sker stora förändringar inom verksamhetsområdet då Sveriges kommuner övertar insamlingsansvaret för förpackningar. Verksamheten påverkas även av betydande indexregleringar i pågående avfallsentreprenader.

Förpackningsinsamlingen ska finansieras av producentavgifter genom att Kammarkollegiet betalar ut ersättning efter fastställda ersättningsnivåer. Totalt förväntas avfallskollektivet i Tyresö kommun erhålla 7 miljoner kronor i ersättning. Ambitionen från Naturvårdsverket är att dessa ersättningar ska täcka kommunernas kostnader för hanteringen. Ambitionen ser dock inte ut att uppfyllas för någon kommun initialt men kommer att kalibreras under kommande år. Tyresö kommun prognosticerar att kostnaderna kommer överstiga ersättningsnivåerna med ca 1 miljon kronor år 2024.

Tyresö kommun har tillsammans med Nacka vatten och avfall upphandlat 4 entreprenörer för fastighetsnära insamling från flerbostadshus enligt tjänstekoncession. För flerbostadshus står det fritt att välja någon av dessa

entreprenörer och överenskomma hämtningsfrekvenser, kärlstorlekar, priser och eventuella tilläggstjänster. Avtal och fakturering sker sedan mellan entreprenör och fastighetsägare. I taxan finns en bilaga som reglerar maxtaxa inom kommunen, det vill säga det maximala priset som entreprenörerna får ta av kund. Flerbostadshus anmälda och anslutna till hemsortering av förpackningar föreslås erhålla en rabatt på sin grundavgift för avfallshantering om 250 kr/lägenhet och år.

Den nuvarande taxan behöver justeras med anledning av följande utgångspunkter:

- Implementering av EU-direktiv som innebär att matavfallsinsamlingen övergår till ett obligatorium med start från 31 december 2023.
- Sveriges kommuner övertar insamlingsansvaret för förpackningar 1 januari 2024 som idag samlas in via återvinningsstationer och fastighetsnära insamling vid flerbostadshus.
- Prognostiserade kostnadsökningar för avfallsentreprenader med 8,9 procent.
- Bevara en hållbar ekonomi i enlighet med självkostnadsprincipen - avgiftsuttaget får enbart täcka kostnaderna som verksamheten genererar och ska inte ackumulera varken positivt eller negativt resultat.

Förändringar i avgiftsnivåer

Förslaget till taxa för avfallsavgifter innebär en generell avgiftshöjning med 6 procent för insamling av slam och fett, 10 procent för övriga rörliga avgifter och 18 procent för samtliga grundavgifter.

Prisexempel småhus

Enligt förslaget till ny taxa föreslås den totala kostnaden för restavfallshämtning uppgå till **2 154 kr/år**. I jämförelse med 2023 års avfallsavgifter innebär det en kostnadsökning med cirka 23 kr per hushåll och månad. Tömning av rättsorterat matavfall föreslås vara fortsatt kostnadsfri.

Prisexemplet baserar sig på grundavgift om 1 254 kr/år, 190 liters kärl med 12 tömningar á 75 kr uppgår till 900 kr.

Ju bättre ett hushåll är på att sortera ut matavfall och förpackningar, desto färre tömningar. Genomsnittshushållet i Tyresö tömmer sitt restavfallskärl knappt 15 gånger per år, Tyresöfamiljen som placerade sig tvåa i den nationella tävlingen minimeringsmästarna har 1-2 restavfallstömningar om året.

Prisexempel flerbostadshus

Enligt förslaget till ny taxa föreslås den totala kostnaden för restavfallshämtning för en genomsnittslägenhet uppgå till **1 608 kr/år**. I

jämförelse med 2023 års avfallsavgifter innebär det en kostnadsökning med cirka 16 kr per hushåll och månad. Tömning av rättsorterat matavfall föreslås vara fortsatt kostnadsfri.

Prisexemplet baserar sig på grundavgift om 852 kr/år, 55 liter restavfall per hushåll och vecka, hämtning 52 gånger per år.

En nyhet för år 2024 är att flerbostadshus anslutna och anmälda till kommunens förpackningsinsamling kommer att erhålla en rabatt på sin grundavgift om **250 kr/lägenhet och år** vilket innebär att förslaget till ny avfallstaxa medför en reell sänkning av avfallsavgifterna för de kunder i flerbostadshus som redan sorterar ut förpackningar.

Prisexempel för småhus med slamtömning

Enligt förslaget till ny taxa föreslås den totala kostnaden för slamtömning för genomsnittshushållet med enskilt avlopp uppgå till **4 252 kr/år**. I jämförelse med 2023 års avfallsavgifter innebär det en kostnadsökning med 20 kr per hushåll och månad.

Prisexemplet baserar sig på ett hushåll om fyra personer med en slamtank om 3 kubikmeter och schemalagd tömning fyra gånger per år.

Jämförelse av avfallsavgifter för flerbostadshus i Sverige

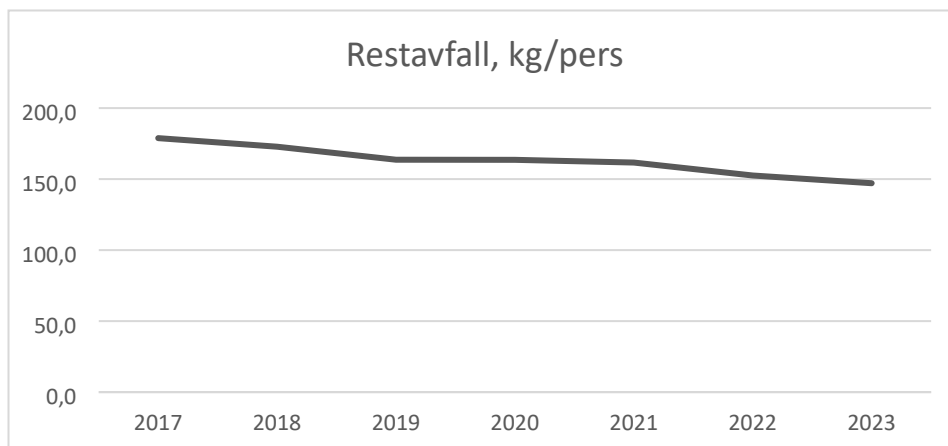
Sedan år 1996 ger Nils Holgerson-gruppen, med representanter från HSB Riksförbund, Hyresgästföreningen, Riksbyggen, Sveriges Allmännyttan och Bostadsrätterna, årligen ut rapporten "Fastigheten Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige". Här redovisas fakta bland annat om de prisskillnader som finns mellan Sveriges kommuner. Rapporten finns publicerad på www.nilsholgersson.nu. I den senaste rapporten från 2023 som avser kostnader för avfallshantering, placerade sig Tyresö kommun på plats 104 som mest prisvärda kommun i Sverige (av 290 kommuner). Då det gäller ranking avseende lägst kostnad för avfallshantering i Stockholms län, placerade sig Tyresö kommun på plats 12 av 26 kommuner. För typlägenheten i Nils Holgersson-fastigheten innebär det en medelkostnad för avfall på 150 kr/månad år 2023. Kostnaden för en typlägenhet i Tyresö i enlighet med förslaget inför 2024, föreslås uppgå till 134 kr/månad.

Finansiering

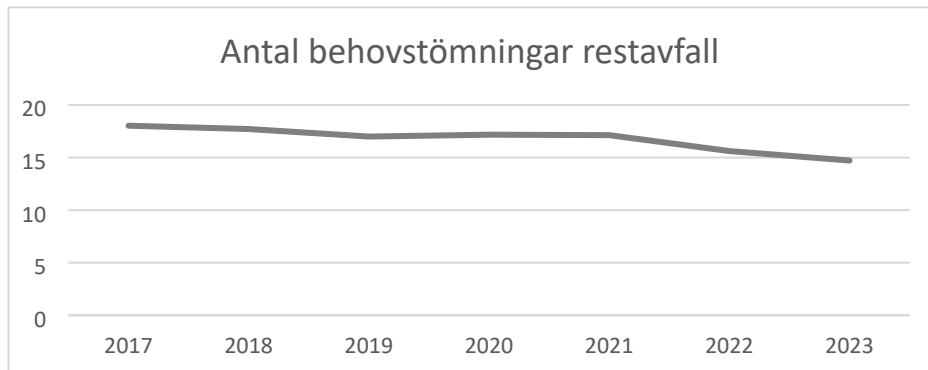
Avfallstaxan ska utgå från självkostnadsprincipen som innebär att kommunen inte får ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för avfallshantering sett ur en flerårsperiod. Föreslagna avgiftshöjningar innebär ökade intäkter till avfallskollektivet om ca 12 procent.

Sammantaget prognosticeras förslaget innebära ett resultat för verksamheten om -4,8 miljoner kronor för år 2024. Det balanserade överskottet till avfallskollektivet minskar då från 8,9 miljoner kronor till 4,1 miljoner kronor år 2025 och prognostiseras vara 0 kronor år 2027. Stora osäkerheter råder dock då insamlingsansvaret för förpackningar är ett helt nytt verksamhetsområde. FTI AB som har ansvaret idag, har utgått från schablonvikter per kommun baserat på nationell viktstatistik. Kammarkollegiets ersättning till kommunerna kommer till stor del baseras på vikt på faktiska mängder. Att verksamheten inte föreslår återläggning hela det balanserade överskottet för 2024 beror på omfattande kostnader kommande år med bland annat ombyggnation av kretsloppscentralen samt fastighetsnära insamling av matavfall och förpackningar för samtliga hushåll i Tyresö fram till år 2027. En mer balanserad återläggning leder till en tryggare taxeutveckling som bättre möter de kommande årens kostnadsökningar.

Vidare bygger taxeförslaget på en uppskattning gällande antalet abonnenter som väljer att sortera ut matavfall. Matavfallsinsamling innebär både ökade kostnader och minskade taxeintäkter, vilket medför att om fler väljer att sortera ut matavfall kommer prognostiserat resultat förändras. Att tömningarna av matavfall är kostnadsfri för hushållen trots att själva insamlingen och behandlingen är förenad med kostnader, beror på att verksamheten finansieras främst av avgifterna för insamling och behandling av restavfall för miljöstyrning. Det syns en tydlig trend med minskade mängder både restavfall och tömningar vilket motiverar att höja grundavgifterna procentuellt mer för att trygga verksamhetens självfinansiering.

Figur 1 Insamlat restavfall i Tyresö, kilo per person år 2017 till 2023

Figur 2 Antal behovstömningar av restavfall per år och hushåll i Tyresö, år 2017 till 2023

Förslaget till beslut föreslås finansieras inom ramen för verksamhetsområde 10, Samhällsbyggnad, enheten för avfall och kretslopp.

Bifogade handlingar

Bilaga 1. Maxtaxa hemsortering flerbostadshus.

Bilaga 2. Prövning av barnens bästa